

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס'...), התשע"ג - 2013

1. תיקון סעיף 66 .1 בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש)¹, התשכ"א-1961 (להלן - הפקודה), בסעיף 66 :

(1) בסעיף קטן (ד) -

(א) בפסקה (2), במקום "10%" יבוא "25%";

(ב) בפסקה (3), במקום "10%" יבוא "25%".

(2) בסעיף קטן (ה) -

(א) בפסקה (2) -

(1) ברישא, במקום "42,000 שקלים חדשים" יבוא "108,000 שקלים חדשים";

(2) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ד) בני הזוג צירפו לדו"ח השנתי לשנת מס שלגביה הם תובעים שיעשה להם חישוב נפרד הצהרה בדבר עמידתם בתנאים המפורטים בפסקאות משנה (א) ו-(ב);

(ה) הודעה לפי פסקת משנה (ג) והצהרה לפי פסקת משנה (ד) יוגשו באופן ובטופס שיוורה המנהל;"

(ב) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) (א) תבעו בני זוג חישוב כאמור בפסקה (2) ונקבע בשומה סופית כי לא עמדו בתנאים המפורטים באותה פסקה, כולם או חלקם, יהיה בן הזוג הרשום חייב בקנס

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ב, עמ' 506.

בשיעור של 30% מהפרש המס ;

לעניין זה,

"שומה סופית" – שומה שאין לגביה עוד זכות להשגה או לערעור ;

"הפרש המס" – הסכום שבו עודף המס המחושב לפי חישוב מאוחד על ההכנסה נשוא החישוב על המס המחושב בחישוב נפרד על ההכנסה נשוא החישוב :

"ההכנסה נשוא החישוב" – ההכנסה שלגביה הצהיר בן הזוג הרשום, בדו"ח שהגיש לפי סעיף 131, כי יחול לגביה חישוב

מס

נפרד לפי סעיף קטן זה.

(ב) שילם הנישום קנס כאמור, לא יוטל עליו קנס לפי סעיף 191 בשל הפרש המס ;

(ג) על קנס שהוטל לפי פסקת משנה (א) ייוספו הפרשי הצמדה וריבית מתום שנת המס שלגביה הוגש הדו"ח השנתי ועד

למועד

תשלום הקנס, ויראו את הקנס כסוג חיוב לענין סעיף 195א ;

(6) נדרש החישוב הנפרד לגבי חלק משנת המס כאמור בפסקת משנה (2)(א) – יקראו את הסכום הנקוב ברישא לסעיף קטן זה כסכום יחסי לפי היחס שבין מספר הימים באותו חלק משנת המס שלגביו נדרש החישוב הנפרד לבין 365 "

- תחילה, תחולה, תשע"ד (1 בינואר 2014), והוא יחול בחישוב המס לשנת המס 2014 לשנות המס 2014 עד 2016
2. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 1(2)(א), ביום כ"ט בטבת תשע"ד (1 בינואר 2014), והוא יחול בחישוב המס לשנת המס 2014 ואילך;
- (ב) תחילתו של סעיף 1(2)(א) לחוק זה ביום ג' בטבת תשע"ז (1 בינואר 2017), והוא יחול בחישוב המס לשנת המס 2017 ואילך;
- (ג) לגבי שנות המס 2014 עד 2016 יקראו את סעיף 66(ה)(2) רישא לפקודה כאילו במקום "42,000 שקלים חדשים" נאמר: לשנת המס 2014 – 60,000 שקלים חדשים; לשנת המס 2015 – 70,000 שקלים חדשים; לשנת המס 2016 – 90,000 שקלים חדשים;
- (ד) על הסכומים הנקובים בסעיף 1(2)(א) ובסעיף קטן (ג) בסעיף זה יחול סעיף 120 לפקודה כאילו תואמו לאחרונה ביום כ"ט בשבט תשע"ד (1 בינואר 2014) ויחולו עליהם לענין סעיף 120 בהוראות החלות על תקרות ההכנסה;

דברי הסבר

כללי

סעיפים 64 עד 67 – לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה) עוסקים בהכנסתם של בני זוג. סעיף 65 לפקודה קובע כי יראו את הכנסת בני הזוג לצרכי הפקודה כהכנסת בן הזוג הרשום והיא תחוייב על שמו (להלן – חישוב מאוחד). משמעות הדברים היא כי כל הכנסתם של בני הזוג מיוחסת לבן הזוג הרשום, וחישוב המס נערך כאילו הוא בלבד הפיק את ההכנסה, בהתחשב בנקודות הזיכוי, הניכויים והזיכויים המוענקים לו, בהתאם להוראות כל דין.

על פי סעיף 66 לפקודה, על הכנסות מסוימות, כולל הכנסות מיגיעה אישית, הכוללות בין השאר הכנסות מעסק, ממשלח יד או מעבודה, רשאי בן זוג שאינו בן הזוג הרשום – לבקש שייעשה חישוב מס נפרד ובלבד שאין תלות בין מקור ההכנסה של בן הזוג הרשום לבין מקור ההכנסה של בן הזוג שביקש כאמור ובהתקיים התנאים הקבועים בסעיף. בסעיף 66(ד) לפקודה נקבעו חזקות למצבי תלות במקורות ההכנסה וביניהן גם בנוגע להכנסה משותפת שבה יש לשני בני הזוג או לבן הזוג השני לפחות 10% מהון השותפות או מהזכות לרווחיה, או בנוגע להכנסה מחברה שבה יש לשני בני הזוג או לבן הזוג השני לפחות 10% מזכויות ההצבעה.

חישוב נפרד מאפשר לכל אחד מבני הזוג לנצל את נקודות הזיכוי, הזיכויים והניכויים המותרים לו, וליהנות משיעור מס שולי נמוך לפי מדרגות המס.

בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הוראת שעה), התשס"א – 2000², ובתיקונים נוספים לאחריו בסעיף 66(ה) לפקודה, קבע המחוקק שיוענק חישוב מס נפרד במידה מוגבלת על הכנסה שעד לסכום של 42,000 ש"ח (נכון לשנת המס 2006) בנסיבות המצדיקות זאת, ובהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 66(ה) לפקודה.

יצויין כי בתי המשפט נדרשו לבחינת סעיף 66 לפקודה במספר הזדמנויות. פסק הדין האחרון בעניין זה ניתן ע"י בית המשפט העליון בעניינם של בני הזוג מלכיאלי (ע"א 8114/09 **משה מלכיאלי ואח' נ' פקיד שומה אשקלון**). בפסק הדין מלכיאלי קבע בית המשפט העליון כי הדרישה לאי התלות היא נורמה אנטי תכנונית, "מניעת הפחתות מס מלאכותיות ובלתי נאותות". בפסק דין זה נקבע כי לא ניתן לסתור את חזקות התלות הקבועות בסעיף 66(ד) לפקודה וזאת משיקולי יעילות אדמיניסטרטיבית, יציבות וודאות הדין. עם זאת, בית המשפט ציין כי סעיף 66(ה) לפקודה נותן מענה חלקי לבני זוג שיש תלות במקורות ההכנסה שלהם בשל התקרה הנמוכה הקבועה בו, תקרה הנמוכה משכר המינימום החודשי. בית המשפט המליץ למחוקק לבחון שוב את הוראת הסעיף.

בתזכיר חוק זה מוצע לצמצם את היקף החזקות הקבועות קיומה של תלות במקורות ההכנסה של בני הזוג וכן להגדיל את היקף ההכנסה של בן הזוג האחר שיינתן בשלה חישוב מס נפרד, הגם שקיימת תלות במקורות ההכנסה, אם הנסיבות מצדיקות זאת.

לסעיף 1 – תיקון סעיף 66 לפקודה

מוצע לקבוע כי במקום שיעור זכויות הצבעה בחברה, שיעור החזקה בהון או שיעור בזכויות ברווחי השותפות של 10%, יוגדל שיעור הזכויות כאמור ל-25% ומעלה, כלומר רק בהחזקה של בן הזוג, או בהחזקה משותפת של שני בני הזוג, של 25% או יותר, תחול החזקה כי הכנסת בן הזוג האחר באה ממקור הכנסה שהוא תלוי במקור ההכנסה של בן זוגו.

בנוסף, מוצע לתקן את סעיף 66(ה) לפקודה הקובע חישוב מס נפרד להכנסה שעד ל 42,000 ₪ (נכון לשנת המס 2006) כשקיימת תלות במקורות ההכנסה, אך מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף. מוצע להעלות את תקרת ההכנסה שבגינה ינתן חישוב מס נפרד ל 108,000 ₪ בשנה, החל משנת המס 2017 ועל תקרת הכנסה נמוכה יותר, שתעלה בהדרגה, לגבי שנות המס 2014 עד 2016.

² נתקבל בכנסת ביום כ"א בכסלו התשס"א (18 בדצמבר 2000); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2800, מיום ח' בשבט התשנ"ט (25 בינואר 1999), עמ' 367.

על מנת להבטיח כי ההטבה תינתן בנסיבות המצדיקות זאת, הקבועות בסעיף 66(ה) לפקודה וכדי לצמצם את המקרים של ניצול לרעה של ההטבה בידי אלה שאינם זכאים לה, מוצע כי ההטבה תהיה מותניית גם בהצהרות של בני הזוג לעניין הכנסה זו שיצורפו לדו"ח השנתי. בנוסף מוצע לקבוע קנס מיוחד שיוטל בנסיבות שבהן יימצא בשומה סופית כי נתבע חישוב מס נפרד מבלי שנתקיימו התנאים שבסעיף 66 לפקודה. סכום הקנס יהיה 30% מהפרש המס שהוא הפער שבין החישוב הנפרד על ההכנסה המוצהרת לבין החישוב המאוחד לפי ההכנסה המוצהרת.

בשנת 2016, שר האוצר ימנה וועדה שתבחן את נושא החישוב המאוחד בין בני זוג, לאור יישום הצעת החוק בהתאם למתווה שהוצע לעיל, ובכלל זה את נחיצות החישוב המאוחד על הכנסה מיגיעה אישית כאמור.

לסעיף 2

מוצע לקבוע כי ההכנסה שלגביה ינתן החישוב הנפרד לפי סעיף 66(ה) תעלה באופן מדורג בשנות המס 2014 עד 2016. בשנת המס 2017 תחול הקביעה כהוראת קבע.

השפעת החוק המוצע על התקן המינהלי

אין

השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

צפויה הפחתה בהכנסות המדינה כלהלן:

שנת המס 2014 – 100 מיליוני ש"ח

שנת המס 2015 – 200 מיליוני ש"ח

שנת המס 2016 – 400 מיליוני ש"ח

שנת המס 2017 – 500 עד 700 מיליוני ש"ח

דברי הסבר

כאן הקלד את רשמי החוק